

คู่มือสร้างสื่อการสอนด้วย AI สำหรับครู

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการสอนยุคดิจิทัล

บทนำ

ในยุคดิจิทัลปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถช่วยครูผู้สอนในกระบวนการเตรียมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คู่มือนี้จะนำเสนอแนวทางการใช้ AI ในการสร้างแผนการสอนและสื่อการเรียนการสอน โดยผ่านการฝึกปฏิบัติจริง (hands-on workshop) ที่จะช่วยให้คุณครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้

เป้าหมายของ Workshop

1. **เพื่อให้ครูเข้าใจพื้นฐานของ Generative AI** - เรียนรู้การตั้งคำสั่ง (Prompt) เพื่อให้ AI สร้างสื่อที่ตรงตามความต้องการ
2. **เพื่อสร้างแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ** - การใช้ AI เพื่อร่างแผนการสอนที่ชัดเจนและวัดผลได้
3. **เพื่อสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ** - การใช้ AI ในการสร้างภาพ Infographic และใบงานที่ช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน

AGENDA

การทำความรู้จักกับ Generative AI

- อธิบายพื้นฐานและความสามารถของ Generative AI: ทำความเข้าใจว่า AI คืออะไรและทำงานอย่างไร
- การใช้งาน AI ในห้องเรียน: สำรวจตัวอย่างการประยุกต์ใช้ AI ในการเตรียมเนื้อหาและจัดการห้องเรียน

การฝึกการเขียน Prompt

- **หลักการเขียน Prompt:** เรียนรู้เทคนิคการตั้งคำสั่งที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง
- **เคล็ดลับการเขียน Prompt:**
 - **ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง**
เช่น “ช่วยสรุปบทเรียนเรื่องการละลายของน้ำแข็งสำหรับเด็ก ป.3 ภาษาง่าย”
 - **ให้บริบท (Context)**
เช่น ระดับชั้น เวลาเรียน หรือรูปแบบกิจกรรม
 - **กำหนดรูปแบบผลลัพธ์ (Format)**
เช่น “ในรูปแบบ bullet point / ตาราง / บทสนทนา”
 - **สั่งเป็นขั้นตอน (Step-by-step)**
เช่น “เริ่มจากกิจกรรมนำเข้า แล้วตามด้วยคำถามกระตุ้นคิด”

Phase 1: วางรากฐาน — สร้างแผนการสอนด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

ให้ครูสามารถใช้ ChatGPT หรือ Copilot เพื่อช่วยร่าง “แผนการสอน” ที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน เหมาะกับช่วงชั้นของนักเรียน

ขั้นตอนการทำงาน

- **เลือกหัวข้อบทเรียน**
ตัวอย่าง: “พลังงานแสงอาทิตย์”, “เศษส่วน”, “ส่วนประกอบของพืช”, “คุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์”
- **ใช้สูตร “Pro Prompt Formula”**
 - บทบาท (Role): ให้คุณทำหน้าที่เป็นครูสอนระดับประถม
 - ภารกิจ (Task): ช่วยสร้างแผนการสอนเรื่อง [หัวข้อ] สำหรับนักเรียนชั้น [ป...]
 - ข้อกำหนด (Detail): ใช้เวลาสอน [xx] นาที
 - ผลลัพธ์ที่ต้องการ (Output): แผนการสอนที่มี
 - จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objectives)
 - ขั้นตอนการสอน (นำเข้า-อธิบาย-สรุป)
 - วิธีประเมินผล
- **Prompt ตัวอย่าง**
“ช่วยสร้างแผนการสอนเรื่อง พลังงานแสงอาทิตย์ สำหรับนักเรียนชั้น ป.4 ใช้เวลา 50 นาที
ให้มี 3 ส่วน: จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล
เน้นให้เด็กมีส่วนร่วม และเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัว”
- **ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้**
 - มีจุดประสงค์ชัดเจนหรือไม่?
 - กิจกรรมเหมาะกับเวลาในห้องเรียนไหม?
 - ภาษาสอดคล้องกับวัยของนักเรียนหรือไม่?
- **แก้ไขหรือปรับ Prompt เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตรงใจ**
ตัวอย่าง: “เพิ่มกิจกรรมกลุ่มย่อย” หรือ “ใช้คำอธิบายที่ง่ายขึ้น”

เคล็ดลับ

- ใช้ ChatGPT ถามซ้ำได้ เช่น
“ช่วยทำให้แผนนี้เหมาะกับเด็กที่เรียนช้า”
- เมื่อได้แผนที่พอใจแล้ว ให้บันทึก Prompt และผลลัพธ์ไว้ใน Word หรือ Canva

Phase 2: เนรมิตสื่อหลัก — สร้าง Infographic ด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

- ให้ครูสร้าง “ภาพสื่อการสอน” หรือ “Infographic” จากหัวข้อในแผนการสอน ด้วยเครื่องมือ AI เช่น Canva Magic Studio หรือ Bing Image Creator

ขั้นตอนการทำงาน

- **เปิดเครื่องมือที่ใช้**
- **เลือกแนวคิดภาพจากแผนการสอน**
เช่น ถ้าแผนการสอนเกี่ยวกับ “วงจรน้ำ” → ให้สร้างภาพ “เด็กกำลังทดลองวงจรน้ำด้วยขวดน้ำใส”
- **เขียน Prompt สร้างภาพ**
 - หัวข้อ: เด็กนักเรียนกำลังปลูกต้นไม้ในโรงเรียน
 - สไตล์: การ์ตูนน่ารัก สดใส เหมาะกับสื่อการเรียนรู้
 - องค์ประกอบ: มีแดด ท้องฟ้า และป้ายชื่อวิชา “วิทยาศาสตร์ ป.3”
- **ตัวอย่าง Prompt:**
“เด็กประถมกำลังทดลองเรื่องพลังงานลม สไตล์ภาพวาดการ์ตูนน่ารัก พื้นหลังในห้องเรียน สดใส”
- **ดาวน์โหลดภาพที่ถูกใจ**
เลือกขนาดภาพ 16:9 หรือ 1:1 เพื่อใช้ในใบงานหรือสไลด์
- **จัดองค์ประกอบใน Canva**
 - เพิ่มหัวข้อ / ใส่ข้อความสั้น ๆ เช่น “แหล่งพลังงานธรรมชาติ”
 - ใช้ฟอนต์ชัดเจน เหมาะกับวัยเด็ก

เคล็ดลับ

- ถ้าได้ภาพไม่ตรงใจ ให้เพิ่มคำว่า “เหมาะกับสื่อการเรียนรู้เด็กประถม”
- ใช้คำอธิบายสี เช่น “โทนสีอ่อน สดใส”
- สามารถสั่ง AI ให้ “สร้างหลายภาพ” แล้วเลือกภาพที่ดีที่สุด

Phase 3: สร้างเครื่องมือวัดผล — ออกแบบใบงานด้วย AI

เป้าหมายของกิจกรรม

- ให้ครูสร้าง “ใบงาน” หรือ “แบบฝึกหัด” ที่สอดคล้องกับแผนการสอนและสื่อที่สร้างไว้ก่อนหน้านี้

ขั้นตอนการทำงาน

- เลือกหัวข้อจากแผนการสอนใน Phase 1
เช่น “พลังงานหมุนเวียน” หรือ “การคูณจำนวนสองหลัก”
- เขียน Prompt เพื่อสร้างใบงาน

“ช่วยสร้างใบงานเรื่อง [หัวข้อ] สำหรับนักเรียนชั้น [ป...]
จำนวนข้อ 8 ข้อ
ประกอบด้วยคำถามแบบปรนัย (4 ตัวเลือก) 5 ข้อ
และคำถามปลายเปิด 3 ข้อ
พร้อมเฉลยและคำอธิบายสั้น ๆ

”

- ตัวอย่าง Prompt:
“ช่วยสร้างใบงานเรื่อง ส่วนประกอบของพืช สำหรับนักเรียนชั้น ป.3
มีคำถาม 8 ข้อ (5 ข้อปรนัย, 3 ข้อปลายเปิด)
พร้อมเฉลยและอธิบายเหตุผลของคำตอบแต่ละข้อ”
- คัดลอกผลลัพธ์ที่ได้ลงใน Canva หรือ Word
 - ปรับฟอนต์ให้เหมาะกับใบงาน
 - เพิ่มภาพประกอบจาก Phase 2
- ตรวจสอบและทดลองใช้กับเพื่อนครู
 - ตรวจสอบระดับความยากง่ายของคำถาม
 - แก้ไขคำถามที่อาจคลุมเครือ

เคล็ดลับ

- ใช้ Prompt เสริม: “ช่วยทำให้คำถามนี้ง่ายขึ้นสำหรับเด็ก ป.2”
- หากต้องการแบบมีภาพ ให้เพิ่มใน Prompt เช่น “แทรกรูปภาพที่เหมาะสมกับคำถาม”
- ใส่ QR Code เชื่อมกับคลิปเสียงหรือภาพจาก AI เพื่อทำกิจกรรมเสริมได้

เคล็ดลับเพิ่มเติม

- **การปรับปรุงด้วยการถามซ้ำ:** หากคำตอบยังไม่ตรงใจ สามารถแก้ไขคำสั่งและถามใหม่ได้
- **การลงมือปฏิบัติจริง:** สำรวจและลองใช้เครื่องมือ AI ต่างๆ เช่น ChatGPT, Canva AI เพื่อสร้างสื่อการสอนที่คุณต้องการ

สรุป

การเรียนรู้และประยุกต์ใช้ AI ในการสร้างสื่อการสอนสามารถช่วยลดงานซ้ำซ้อนและเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ให้กับครูผู้สอนได้อย่างมาก หวังว่าคู่มือนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำ AI เข้ามาใช้ในการสอนของคุณครูทุกท่าน